

دهنگ

گرفتی ره‌خه و سه‌رنجیک له وه‌لامه زبره‌کانی دهره‌وهی ره‌خه

جه‌زا چنگیانی

هیچ دهنگیک ناتوانی خوی بسه‌لمینی گهره‌کو پالپشتی راستی نه‌بی، راستی به چ شیواز و بونیادیکه‌وه ؟ راستی لای هندی کهس نه‌وهیه که‌به‌رژه‌وهندی خود یان ئایدۆلۆژییتی نه‌وه بسه‌لمینی، ناراستیش پیچه‌وانه‌که‌یه‌تی، نا وانیه راستی هیژیکه هیچ هیژیک ناتوانی زۆرانی له‌ته‌کدا بگریت. هه‌میشه خه‌می راستکردنه‌وهی چه‌وتایه‌تی‌کانه. ته‌نانه‌ت بونیادی خودی راستیش هه‌میشه له‌ته‌ک خویدا له‌جه‌نگیکی ساردی ژیرانه‌دایه‌ بۆ ؟ بۆ پشکنینی بونیادی خوی و گه‌یشتن به‌راستر له‌راستی. له‌پیشووته‌ی رۆمانی (چۆن گه‌یشتمه‌ لای خوا) دا ئه‌مه‌م نووسیوه (له‌ به‌رئه‌وه‌ی له‌ کرۆک و بونیادی راستیدا بزوتنه‌وه‌یه‌کی بی ئۆقره هه‌یه که هه‌میشه به‌ دوای راستی و راستدا ده‌گه‌ری، بۆیه لۆژیکی راستی چاو له‌هه‌له‌ی هیچ ئایین و فه‌لسه‌فه و که‌سیک ناپۆشی) که‌م که‌س هه‌یه به‌ فه‌لسه‌فه‌ی ئه‌م راستیه‌ بگات و بتوانی وه‌ک سیسته‌می نووسین و مورال و هزر پیاده‌ی بکات. نه‌ک که‌سانی ساده‌ی کۆمه‌لگاکه‌م به‌لکو هه‌ندی جار بیورن زۆرجار نووسه‌ر و پۆژنامه‌نووس و زۆر به‌تۆخیش سیاسیه‌کانمان. نه‌ک درۆناکه‌ن و راستی ئاوه‌ژوو ده‌که‌نه‌وه. به‌لکو درۆ وه‌ک شیوه‌یه‌یک یان به‌شیک یان لقی له‌ چه‌پکی وشیاری دبلوماسیان داده‌نن شهرم له‌ خود ومیژوو ناکه‌ن و ریزیان بۆ زووربه‌ نیه. با واز له‌وان به‌ینین. له‌ کیشوهری ره‌خه‌وه ئامیز بۆ مه‌به‌ستی ئه‌م نووسینه ده‌که‌ینه‌وه. (ره‌خه‌ به‌ هه‌رشیه‌یه‌ک ده‌ریبیرێ شیوه‌یه‌ک له‌ راپه‌رینیکی ئارام، له‌ بونیادی شۆرشگه‌یریدا) (ئه‌مه وه‌ک بونیاد. وه‌لی وه‌ک شیوه و ده‌ریبیرین که‌سایه‌تیکی تری هه‌یه. که له‌ سه‌رئاستی پوخته‌ی ویژدان و مورالی نووسه‌ر ده‌وه‌ستی. مورال به‌ بونیاده فه‌لسه‌فه‌یه‌ مرۆیه‌که‌ی نه‌ک تیروانینه ئیسلامی و پۆژه‌لاتیه پریمی‌تیفه‌که‌ی). ره‌خه‌ دیارییه، کۆمه‌که، داکوکیکه‌ری بابه‌ت و که‌سه دیارده‌ی مۆدیرنی هزره. له‌ کوێ ؟ له‌ کن تاك وکۆمه‌لی وشیار. نه‌ک له‌لای نه‌ته‌وه‌یه‌کی نه‌گه‌ته‌ی وه‌کی کورد به‌لکو له‌ کۆمه‌لگاکانی پریمی‌تیفی تری ئیسلامی و کۆنه سوسیالیستیشدا تائیس‌تاش ره‌خه‌ بقیه‌یه و ره‌خه‌گر ره‌زای قورسه. گه‌ر راستگۆ بی‌ت و ریزی بۆ نه‌وه فه‌لسه‌فه‌ی هه‌بی که له‌ سه‌ره‌تادا ئاماژه‌مان بۆکردوه لای ئیمه‌ ده‌بی ره‌خه‌گر چاوه‌ری به‌رده‌باران بکات نه‌ک گول‌پیزی و خه‌لات. که‌سانیکی هه‌ن پینوسه‌ جه‌ربه‌زه‌که‌ی کاک (حه‌مه‌ سه‌عید حه‌سه‌ن) یان خۆش ناوی بۆ ؟ له‌به‌ر نه‌وه هۆیه‌ی سه‌ره‌وه له‌ دووره‌وه به‌رده‌بارانی ده‌که‌ن. ده‌کرێ که‌سیک یان ریکه‌راویکی سیاسی به‌ هۆی بارو دۆخی سیاسی یان قه‌به‌یی و هیژی ئابوریه‌وه بتوانی بۆ ماوه‌یه‌کی ته‌مه‌ن کورت زۆران له‌ته‌ک راستیدا بگریت و خوی بچه‌سپینی. وه‌لی هه‌ر نه‌وه‌نده‌ی شه‌خته‌ی به‌فری سه‌رده‌م توایه‌وه نه‌ک سه‌رسم ناده‌ن به‌لکو له‌سه‌ر نه‌ژنووه‌ به‌ره‌ و میژووی ترۆکراو ده‌پۆن. ده‌بی بیپرسریت نه‌ی کی

راستی لایه و کێ دەتوانی ئافەرینی میژوو مسۆگەر بکات ؟ داکوکیکردن لە بەرژەوهندی زوربه و دژایهتی کردنی فاکتەرەکانی برسیتی، جهنگ، بیکاری، ئافراتکۆشتن، دۆزنی، دزی، هه موو شته رهزا قورسهکانی دژی مرۆفایهتی خۆ سهقامگیرکردن به راستی ووتنهوه بیگویدانه دهسهلات و بهرژهوهندی خود و قهبهی ئابوری و ئایدۆلۆژیەت. ئەرکی رهخنهگری راستگۆیه. که تانیستا کاکه حه مه له رهخنهکانیدا پهیرهویکردوه بۆیه شتیکی چاوهروانکراوه کاک (حه مه سهعید حه سهن) بهر پلاری بیری تهسک و تهوری کولی کهسانی بیری کورتهبنه و دهرویشی سیاسی بکهووتهوه. کۆمه لگایهک له ئەنفالچیهکان بیوری و کورپهزهی دایکان و زریکهی کیژۆله ئەتکراوهکانی کورد لهبیر بهریتهوه ئەنفالچیهکان بکات به ئەندامی بهرپیزی پارتەکهیان و پۆشنبیرانی ئەو کۆمه لگایهش ملکهچی میژوو ههلبێژین، کۆمه لگایهک خاوهنی خهلاتیک نهبی بۆ خاوهن ههلوێست و پینوسه جهریهز و هونهرمهاندانی بالا و مرۆفدۆستهکان.. خهلات بدا بهو کهسهی دهستی راسته بۆ مرۆفکۆشتن. ژیانی ههرو کویلهی دهبی. ئەی وایه سیستهمی کۆمه لایهتی و سیاسی کۆمه ل. تاکی کۆمه ل بونیادی دهنی، به تایبهتی پۆشنبیرانی. تاکی کۆمه ل و پۆشنبیرانی کورد ئەمه ئاستی هوشیاریان بیته رهخنهگر بهر پلاری ووشه ی زبیر بدا، دهبی کهساسی و سه ر شۆری چوار داگیرکه ر له کۆلی میژوو و چاره نووسی نهوه له دوا ی نهوه ی بنی. ئەو ووشه زیرانه ی پووبه پوی کاکه حه مه و هه لوێست و پینوس و زمانی دهکرینه وه له ئەرشیفی میژوودا مه دالیای ئافه رینه. بۆ چونکه توانیویتی دهسه لاتی چه وسینه ر به له سه بکات. ئەمه ش سه رکه ووتنه. چونکه پینووسی ره سه ن دهبی هه میشه بلندگۆ بیته بۆ راستی ووتن نه ک بیی به پردی دهسه لاتی و دهستکیشی خاوهن بهرژه وهندی و دهرویشی ئایدۆلۆژیه تی ووشکه هه له اتوو.